

Werkconferentie Geloof, Duurzaamheid en Toekomst

Mirjam Schuilenga in samenwerking met Gerard Agterkamp,
Caroline Doelman en Eddy Oude Wesselink

In het Dominicanenklooster in Zwolle komen op 30 november zeventig mensen bij elkaar voor de werkconferentie 'Geloof, Duurzaamheid en Toekomst'.

Bisschop De Korte wil het gebruikelijke beeld van een rentmeester liever vervangen door dat van een hovenier. Minder beheersing en meer zorg voor de schepping spreekt daaruit. Samen met bisschop Van den Hout verzorgt hij de plenaire inleiding van de werkconferentie aan de vooravond van de klimaatconferentie in Katowice. In de zaal stond de Klimaat Madonna, gemaakt van plastic afval, symbool voor klimaatverandering en de afvalproblematiek. Zij vraagt aandacht hiervoor en roept net als deze bijeenkomst op om in actie te komen. De werkconferentie heeft in de workshops een praktische uitwerking.

Workshop: Scan je kerkgebouw, over het gebruik van energie

Henk Nico van den Berg, ingenieur, vraagt wie van de deelnemers weet hoeveel energie(kosten) hun kerkgebouw verbruikt? De schattingen liepen uiteen van 6.000 m³ tot 17.000 m³ per jaar. Een energiescan brengt objectief in kaart hoeveel energie verbruikt wordt en waar besparingsmogelijkheden liggen. Een energiescan is maatwerk, want elk kerkgebouw is anders en het gebruik van kerkgebouw verschilt per geloofsgemeenschap. Op basis van de scan kunnen besturen een gefundeerde keuze maken inzake hun energiebeleid voor de komende jaren. Het belangrijkste advies tijdens deze workshop was: 'omarm je energiezorg,

maak iemand verantwoordelijk en zorg voor een centraal beheer van relevante gegevens'. "Je moet altijd ledverlichting aanschaffen. Dat levert meteen een besparing van 50 % tot 75 % op het stroomverbruik. De aanschafkosten heb je binnen vijf jaar terugverdiend." Vernieuwend is een experiment van stilstaande lucht in de kloosterkerk van de Franciscanen in Megen. Het gaat om een Europees pilotproject. Het doel van dit pilotproject is om bij positieve resultaten ook andere monumentale kerkgebouwen te voorzien van een dergelijk systeem. De provincie Drenthe heeft voor deze werkconferentie vijf energiescans voor kerkgebouwen ter beschikking gesteld voor parochies in Drenthe. Drie parochies hebben dankbaar gebruik gemaakt van dit aanbod.

Workshop: Ecologische voetafdruk

Marjolein Tiemens heeft zich gespecialiseerd in een duurzame levensstijl. Geloven staat gelijk aan respect voor het leven en daarmee is geloven onlosmakelijk verbonden met een duurzame levensstijl of levenshouding. Je kunt dit in de praktijk handen en voeten geven met de ecologische voetafdruk, een van de tien geboden voor het milieu. De ecologische voetafdruk is een maat die aangeeft

hoeveel ruimte nodig is voor de productie en afvalverwerking van wat we gebruiken. Alles wordt omgerekend naar de hoeveelheid land die hiervoor nodig is. De voetafdruk maakt inzichtelijk dat we niet door kunnen gaan op de manier zoals we nu bezig zijn. Moedige keuzes zijn noodzakelijk.

Tijdens de werkconferentie was de klimaatmadonna aanwezig
[Fotograaf: Hermen van Dorp]

Werk samen met anderen als dat kan

Regionale en lokale organisaties op terrein van milieu, voeding en sociaal (milieuraad, voedselbank, armoedepplatform), soms wijkgericht rond tuin en energiewinning.

Groene Kerken (ook kloosters en moskeeën): www.groenekerken.nl

Het werk van de Konferentie Ned. Religieuzen: www.laudato-si.nl. Op de site veel materiaal, tips en regelmatig aankondiging van activiteiten.

De organisatie A Rocha: www.arocha.nl

Kijk ook internationaal: www.LiveLaudatoSi.org Hier kun je je eigen betrokkenheid aangeven: wat ga jij doen? En <http://catholicclimatemovement.global>: website met nieuwsbrief, acties, etc.

Praktisch en gezamenlijk met isolatie, zonnepanelen, moestuin, Fairtrade producten, activiteiten als duurzame maaltijd, ruilbeurs of rommelmarkt, Challenges (vlees, water, auto, afval) organiseren, minder verspillen en vervuilen. Vanuit het project Geloof, Duurzaamheid en Toekomst werd aan tien parochies uit Groningen, Drenthe, Friesland, Overijssel en Gelderland een gratis workshop bijeenkomst door Marjolein Tiemens aangeboden.

Kijk op www.groengeloven.nl.

Workshop:

Ondersteboven - van doen naar beleid

Johan Klaassen, dienstverlener gemeente-opbouw van bisdom Groningen Leeuwarden, stelt dat alles begint met het vormen van een visie: waar wil je (of moet je) naar toe? Er zijn vijf mogelijkheden voor het aanbrengen van structuur. Deze zijn aanvullend aan elkaar en met elkaar te combineren.

- A. Een mission statement voor beleid formuleren. Een voorbeeld. Geïnspireerd door 'Laudato Si' werken we aan verdieping en activering van onze waarden solidariteit en gerechtigheid. Met inspirerende liturgie voor vieringen en verdiepende aandacht in andere bijeenkomsten. En aandacht bij beheer, inkoop en verbruik van goederen en energie. Dat impliceert ook het gebruik van reserves en het beleggen van kerkvermogen.
- B. Aandacht voor cyclisch werken. Maak een jaarplan op basis van de gelegenheden en

momenten die zich nu al voordoen. Denk aan Gebedsdag voor de Schepping op 1 sept., Franciscus-dag of Werelddierendag 4 okt., Armoededag 18 nov., Vastenactie en Adventsactie en het werk van Mensen met een Missie.

- C. Groene Kerk worden. Als parochie spreek je de intentie uit eraan te werken en het concreet te maken zonder direct inhoudelijke besluiten te nemen.
- D. Maak duurzaamheid tot een vast punt op de agenda van bestuur, locatieraad, en of pastoraatsgroep: alle nieuws benoemen en verwerken. Maak het zichtbaar.
- E. Benoem een milieucatecheet of milieu-diaken, verbonden aan een werkgroep met een concrete opdracht die past binnen de geloofsgemeenschap.

Workshop: Staan op heilige grond

Pastor Jeanne Rens presenteert in een PowerPoint de wordingsgeschiedenis van een ontmoetingstuin naast de kerk in de wijk Dukenburg te Nijmegen. Er is samenwerking gezocht met de gemeente Nijmegen, een begrafenisondernemer en meerdere maatschappelijke organisaties. Vanuit de parochie zijn veel vrijwilligers met de ontmoetingstuin actief. Deze workshop laat de stappen zien hoe dit project heeft kunnen slagen. Zie hiervoor het artikel 'Ontmoetingskerk Dukenburg groene partner van European Green Capital' in *Diakonie & Parochie*, 2018-4, pag. 29-30.

Organisatoren zijn het Katholiek Maatschappelijk Activeringswerk in de provincies Gelderland, Overijssel, Drenthe, Groningen en Friesland.
Solidair Groningen & Drenthe, Gerard Agterkamp: info@solidairgroningendrenthe.nl
Solidair Friesland, Caroline Doelman: cdoelman@solidairfriesland.nl
De Kim, Mirjam Schuilenga: mirjam@stichtingdekim.nl
KCW Overijssel, Eddy Oude Wesselink: EddyOudeWesselink@kcwo.nl
www.laudato-si.nl